

Na banken moet overheid kerkgebouwen redden

ACHTERGROND, Van onze verslaggever Peter de Waard
gepubliceerd op 19 december 2008 07:45, bijgewerkt op 19 december 2008 09:11

AMSTERDAM - Na de banken zal de regering nu de kerken en kloosters moeten gaan redden. Dit is de conclusie van het strategisch eindplan Geloof in de Toekomst, dat gisteren in Middelburg werd gepresenteerd en waarmee het Jaar van het Religieus Erfgoed werd afgesloten.

De overheden zouden minimaal 100 miljoen euro per jaar moeten uittrekken om de kerken en kloosters als bakens in het Nederlandse landschap te behouden.

‘Bij het behoud moet de overheid een regierol krijgen’, aldus professor Nico Nelissen van de Radboud Universiteit Nijmegen, die het rapport samenstelde. ‘Het uitstellen van gerichte maatregelen zal ertoe leiden dat nog meer verloren gaat.’

Minister Plasterk kreeg het strategisch eindplan eergisteren al overhandigd. Nelissen denkt dat de minister bereid is de deur op een kier te zetten. ‘Plasterk heeft in een brief aan de Kamer gezegd dat hij de BRIM-regeling (Besluit Rijkssubsidiëring en Instandhouding Monumenten) zal willen herzien.’

Maar niet iedereen is overtuigd van de positieve intenties van de regering. Micky Bosschert van Reliplan – een bureau voor herbestemming van kerken – twijfelt of de politiek echt een helpende hand zal toesteken. En als dat gebeurt, is het een druppel op de gloeiende plaat. ‘30 of 40 duizend euro per kerk meer helpt echt niet. Er moet iets structureels gebeuren. De overheid moet alle kerken overnemen, tenminste alle die van historisch-culturele waarde zijn’, reageert ze.

Volgens het eindplan van Nelissen zullen 1.200 van de in totaal 8.300 kerken in de komende tien jaar hun functie verliezen en 150 van de 170 kloosters. Daarnaast verkeren nog eens 150 duizend kerkobjecten in gevaar.

Driekwart van de kerken staat onder monumentenzorg – rijk of gemeente – maar dat zijn geen garanties voor het voortbestaan. Als de kerkgenootschappen er niet meer voor willen betalen, ontstaat vaak grote achterstand in het onderhoud en dreigt sloop op termijn alsnog.

De St. Jan de Doper in Uithoorn met zijn twee torens – een uitzondering in Nederland – werd vorig jaar door het bisdom Haarlem gesloten. En hoewel het gebouw een gemeentemonument is, wil het bisdom het laten slopen omdat de grond veel geld opbrengt.

Van de 1.000 tot 1.200 kerken die de deuren zullen sluiten, kan voor maximaal tweederde een andere functie worden gevonden volgens Nelissen. Eenderde zal vermoedelijk worden gesloopt.

Nelissen stelt dat keuzen moeten worden gemaakt wat wel en wat niet moet worden beschermd. ‘En als er voor religieuze gebouwen een nieuwe bestemming wordt gezocht, moet die passend en respectvol zijn.’

De afgelopen jaren hebben veel godshuizen een nieuwe twijfelachtige bestemming gekregen, soms als supermarkt, zwembad of zelfs relaxcentrum. ‘Het religieuze erfgoed moet zijn identiteit behouden opdat het zijn ziel niet verliest’, stelt Nelissen.

url: http://www.volkskrant.nl/binnenland/article1111019.ece/Na_banken_moet_overheid_kerkgebouwen_redden